

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

De Virtute Religionis, Et Ei Annexis; Continens quatuor Tractatus
Theologiae Moralis praecipuos. Primus, in ordine decimusquartus, de
Iuramento, & Adiuratione. Secundus, de Voto. Tertius, & charior Authori,
de statu Religioso. Quartus, de vitiis oppositis Religioni

**Castro Palao, Fernando de
Lugduni, 1669**

Qualiter vota seruorum possit domini irritare. pun. 5.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76572](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76572)

sententia verò affirmatiua nullam causam requiri ad irrationem clarum est fieri posse absque voti cognitione. Et ita tenet Basilius Leg. onenf. lib. 10. de matrimonio cap. 17. n. 22. indicat Sanchez lib. 4. cap. 24. num. 6. i. iunctis iusque dixerat cap. 22. num. 10.

8. Duplex testat difficultas enodanda circa vsum huius potestatis irritatiuæ. Prima an exerceri possit in casu dubio? Secunda, an alteri delegari possit?

Circa primam difficultatem aduerte, dubium hoc oriri posse vel ex parte irritantis, vel ex parte vouentis. Si ex parte irritantis dubium nascatur; eo quod dubitetur, an sit verus pater, legitimus tutor, vel tutor, verus religionis Prælatus, verus maritus, verus dominus; distinguendum est; si hi sint in possessione, irritate vota poterunt; quia in casu dubio in fauorem possessionis iudicandum est. Secus est si possessione careant; quia absque possessione nullus adest titulus certus, quo certus vltus potestatis irritatiuæ firmetur, & honestetur. Sic Sanchez lib. 4. de voto cap. 32. n. 15.

Si dubium ex parte vouentis nascatur, generaliter dicere possumus, non impedire Superioris certam potestatem. Quia æquum non est, aliquem iure quæsitum, & certo priuari ob dubiam causam & rationem. Sic Suar. libr. 4. de voto c. 6. n. 1. Hinc infero patrem posse irritare vota personalia filij impuberis, & realia puberis; tamen si dubium vel opinio sit, fuerint ne personalia tempore pubertatis, & realia post pubertatem emissa. Quia dum id clarè non constat priuari patrem non debet certa potestate, quam habet quilibet filij vota irritandi. Nam licet hæc potestas limitetur in votis personalibus pro tempore impubertatis, & in realibus pro tempore pubertatis, constare certo debet tempus, vt locum habeat limitatio certa potestatis. Sic Suar. supra & l. 6. c. 6. num. 4. sine. Sanch. l. 2. de matrim. disp. 4. n. 39. & l. 4. sum. c. 32. num. 2. Bonacin. disp. 4. q. 2. punct. 7. §. 2. num. 21. Eadem ratione poterit tutor vota impuberis, & curator vota puberis, & maritus vota vxoris irritare; tamen si dubium vel opinio sit, fuisse emissa tempore, quo sui iuris erant. Quia potestate certa tutoris, & curatoris & mariti omnia pupilli, minoris, vxoris vota irritandi, restringi non debet ob dubiam causam. Sic Sanch. dicto cap. 32. nu. 7. At idem est si vouens certus sit tempore subiectionis omnifide votum; ignorat tamen, an eius executionem distulerit in tempus libertatis. Quia præsumendum est talem dilationem non fecisse; cum communiter potius contingat vouentem de præfenti statu disponere non de contingenti futuro. Quod intelligendum est, quando votum tempore subiectionis impleri potest. Alias contrarium erit præsumendum ob valorem actus. Suar. lib. 6. de voto cap. 4. num. 8. Sanch. lib. 4. cap. 32. num. 13. Bonacin. disp. 4. q. 2. punct. 7. §. 2. numer. 21. in fine. Idem est si dubitetur; an tempore habili vota confirmata sint; non obinde superior amittere debet suam potestatem; tum ob possessionem quam habet; tum quia confirmatio cum sit quid facti non præsumitur. Suar. lib. 4. de voto cap. 6. num. 1. ad finem. Sanch. lib. 4. cap. 32. num. 9. Bonacin. punct. 7. §. 2. n. 19. Sed quid si dubites; an reuocatione voti facta tempore habili ad illud firmandum, legitimè confirmaueris, & potestatem irritandi impedieris? Credo regulariter non confirmare, neque talem potestatem impedire. Quia reuocans votum frequenter solum intendit onus impositum approbare, non aliud de nouo sibi imponere. Sanch. num. 11. c. 12. Quando autem subditus v. g. filius, seruus, & vxor bona haberet, ex quibus possit liberè disponere; & dubitaret ex quibus bonis votum emisit, præsumendum est ex propriis bonis votum emisisse. Quia semper præsumi debet vouens firmam velle facere obligationem si potest, & de materia aptiori disponere. Sanch. dicto cap. 32. num. 14.

10. Denique aduerte cum Sanch. num. 16. Bonacin. dicta disp. 4. quæst. 2. punct. 7. §. 2. num. 32. Si de facto contingat Superiorem irritare votum, quod verè irritare non poterat, si veritas constaret, vel quia non est legitimus Superior, vel quia votum fuit confirmatum; quocumque tempore hæc veritas deprehendatur, irritatio facta non subsistit. Quia error, est supplet iurisdictionem non tamen supplet dominationem; cum de potestate dominatiua ex errore supplenda nihil iura disponant.

11. Circa secundam difficultatem; an hæc irritatiua potestas alteri delegari possit? Non desunt Doctores, qui negatiuè respondeant; eo quod hæc delegatio non videatur posse fieri sine communicatione dominij; sicut nec delegatio iurisdictionis sine communicatione iurisdictionis. Et præterea; quia irritatiua potestas fundatur in conditione beneplaciti Superioris, quam vota irritanda imbibunt. Ergo necessario debet esse Dominus, & Superior qui votum irritare poterit.

Meo iudicio supradicta ratio concludit, neminem posse nomine proprio vota irritare, quin Dominus sit, dominiumque habeat. Non tamen concludit, quin nomine alieno & tanquam Procurator, qui alterius vices gerit, id possit; sicut potest delegatus à Parocho potestatem assistendi matrimonio habere, quin beneficium habeat, & Procurator ad contrahe-

dam matrimonium constitui, quin ipse matrimonij capax sit quia delegatus non proprio, sed alieno nomine assistit, & contrahit. Deinde irritatio est contradictio Superioris dispositioni factæ à subdito; quæ ergo causa esse potest, quominus hæc contradictionem non possit Superior per Procuratorem præstare; sicut Prælatus, & Dominus possunt per Procuratorem contradicere alienationi factæ de rebus, quarum habent dominium? Sic Suar. l. 6. de voto c. 7. num. 17. Ictus l. 2. c. 40. dub. 18. nu. 133. in 2. editione §. Abbatis, Sanch. lib. 4. cap. 24. n. 54. vbi n. 53. Aduertit & bene; quando Superior perle votum irritare non vult, esse aptum modum irritandi, si dicat se irritare illa vota, quæ aliquis tertius irritanda iudicauerit. Quia tunc ipse Superior irritat esse sub alterius arbitrij conditione.

PUNCTVM V.

Qualiter vota seruorum possint domini irritare?

SVM MARI VM.

1. *Sola ea vota seruorum possunt domini irritare qua suo iure quo præiudicauerim.*
2. *Non eo ipso quo quis est dominus vota serui irritare vel suspendere potest.*
3. *Quid dicendum de votis famulorum?*

1. **H**ucusque egimus de his quæ communia esse poterant omnium subditorum votis; testat vt de quolibet genere subditorum specialiter dicamus. Et à faciliore incipendo inquirimus, quam potestatem habeant domini ad suorum seruorum vota irritanda? Breuiter respondeo ea sola vota irritare posse, quæ eorum obsequio, & seruitio obstituerint. Quia in ea sola ratione dominis subiecti sunt. Sic Nanarr. c. 12. num. 64. Valent. 2. 2. disp. 6. quæst. 6. punct. 6. quæ. ultima. Azor. l. 11. c. 16. quæst. 8. c. 17. 9. 9. Ictus l. 2. cap. 40. dub. 14. num. 86. in 2. editione. Suarez lib. 6. c. 3. num. 1. 2. c. 3. Sanchez pluribus relatis lib. 4. c. 36. num. 2. Quapropter vota quorum executionem serui remiserint in tempus solute seruitutis irritari non possunt. Quia neque in executione neque in obligatione dominorum obsequio præiudicant. De votis verò ante seruitutem emissis suspendi eorum executio potest, si præiudicantia fuerint, & idem est dicendum de votis obsequandi præcepta, audiendi missam, ieiunandi, communicandi. Nam esto irritati non possunt. Quia non sunt de materia ipsis dominis subiecta; possunt tamen impediri & suspendi aliquando, si præcipitur eo tempore fieri aliqua opera cum eorum obsequio incommpossibilia, vt bene aduertit Sanch. d. cap. 36. num. 6. Quod à fortiori procedit in votis reuocatis ad constitutum pertinentium vt recitandi aliquas moderatas orationes, præstandæ aliquam moderatam abstinentiam. Votum vero castitatis nullatenus irritari neque suspendi potest. Quia eius obsequio neque præiudicare dominis potest, neque impedire eorum continuum obsequium, vt fatentur omnes Doctores. Et idem est de votis realibus si forte serui aliqua bona habeant propria, vt docuit Suarez dicto cap. 3. num. 5. Secus verò si ex bonis dominorum sint. Nam eo ipso sunt eorum dispositioni subiecta.

2. Sed inquires; an eo ipso quo quis dominus sit, possit suorum seruorum vota irritare vel suspendere? Negatiuè respondendum est, nisi votum sit directè oppositum domino. Sic Sanchez lib. 4. cap. 26. à numero decimoquarto. Quia esse dominus potest, quin bonorum administrationem habeat, & consequenter quin habeat administrationem serui, vt contingit in pupillo, minore, & vxore. Quorum administratio (exceptis aliquibus casibus) ad alios pertinet ac proinde pertinet ad ipsos irritare vota quæ tali administrationi officiant. Dixi nisi votum directè opponatur domino, quale est votum religionis, quia domino non consentiente non possunt serui vt potest dominorum obsequio alteri de se disponere.

3. Ad hæc reducuntur vota famulorum qui ex contracta operas suas hero exhibent, tenentur, qui herus irritare vel suspendere poterit, quatenus obligationi factæ contradicant. Quia obligatio iustitiæ cuiuslibet alteri obligationi voluntariæ præualere debet. Sic Suar. l. 6. c. 3. numer. 6. Sanchez l. 4. de voto cap. 24. num. 24. Bonacina disp. 4. q. 2. punct. 7. §. 2. numer. 9.